

LIETUVOS RESPUBLIKOS karinė
diplomacija
1919–1940 m.

KARINIAI ATSTOVAI IR KARO ATAŠĖ

Didžiosios Britanijos karo atašė Baltijos šalims ir Suomijai mjr. Rojus Fajebreisas (*Roy Charles Whitworth George Firebrace*) ir Didžiosios Britanijos reikalų patikėtinis Tomas Prestonas (*Thomas H. Preston*) išlydi Didžiosios Britanijos nepaprastąjį pasiuntinį ir įgaliotąjį ministrą serą Hiudžą Knatčbulį-Hiudžiseną (*Hughe Montgomery Knatchbull-Hugessen*) po kredencialų įteikimo Lietuvos Respublikos prezidentui. Kaunas, 1931 m. ČDM

Vytauto Didžiojo karo muziejus

LIETUVOS
RESPUBLIKOS karinė
diplomacija
1919–1940 m.
KARINIAI ATSTOVAI IR KARO ATAŠĖ

Užsienio valstybių karo atašė ir svečiai Tautos šventės metu Petro Vileišio aikštėje. Kaunas, 1930 m. rugsėjo 8 d. Iš kairės svečiai iš Čekoslovakijos brg. gen. Františekas Hrabčikas (*František Hrabčík*), gen. št. paplk. Liboras Vitezis (*Libor Vitez*), gen. št. paplk. Karelas Pražakas (*Karel Pražak*), Švedijos karo atašė rotmistras (kapitonas) Juhlinas Danfeltas (*Curt Herman Juhlin Dannfelt*), Estijos karo atašė gen. št. mjr. Ričardas Masingas (*Richard Massing*), Didžiosios Britanijos karo atašė mjr. Stiuartas Koksas (*Stewart A. Cox*), JAV karo atašė gen. št. mjr. Džordžas Arnimenas (*George E. Arneman*), Vengrijos karo atašė mjr. Geza de Lanis (*Geza de Lány*), Sovietų Sąjungos karo atašė brigados vadas Vladimiras Kurdiomovas (*Владимир Николаевич Курдюмов*), Latvijos karo atašė plk. ltn. Janis Židas (*Janis Žids*), Prancūzijos karo atašė padėjėjas gen. št. mjr. Žanas Šabanieras (*Jean Brevete Chabanier*). VDKM

TURINYS

8 LIETUVOS KARINIAI DIPLOMATAI UŽSIENIO VALSTYBĖSE

8 Lietuvos kariniai atstovai ir karo atašė
Latvijai, Estijai ir Suomijai

10 Lietuvos kariniai atstovai ir karo atašė
Sovietų Rusijai / Sovietų Sąjungai

12 Lietuvos karo atašė Čekoslovakijai

Lietuvos karo atašė Vokietijai

14 Lietuvos kariniai atstovai ir karo atašė
Prancūzijai ir Belgijai

Lietuvos karo atašė Lenkijai

15 UŽSIENIO VALSTYBIŲ KARINIAI DIPLOMATAI LIETUVOJE

15 Didžiosios Britanijos karo atašė Lietuvai

17 JAV karo atašė Lietuvai

19 Prancūzijos karo atašė Lietuvai

21 Sovietų Rusijos/ Sovietų Sąjungos
kariniai atstovai ir karo atašė Lietuvai

24 Švedijos karo atašė Lietuvai

28 Estijos karo atašė Lietuvai

29 Latvijos karo atašė Lietuvai

32 Italijos karo atašė Lietuvai

34 Vengrijos karo atašė Lietuvai

35 Suomijos karo atašė Lietuvai

36 Vokietijos karo atašė Lietuvai

38 Japonijos karo atašė Lietuvai

Čekoslovakijos karo atašė Lietuvai

39 Lenkijos karo atašė Lietuvai

Ištikimas savo kraštui – lojalus svetingai valstybei

Pirmosios Lietuvos Respublikos (1918–1940) karinė diplomatija – tai karinių diplomatų veikla, pagrįsta kariniu bendradarbiavimu ir orientuota į karo prevenciją / karinių veiksmų planavimą. Karinių diplomatų institutas – svarbus valstybės ir kariuomenės užsibrėžtų karinio regioninio bendradarbiavimo su strateginiais partneriais tikslų įgyvendinimo veiksnys.

Karinis diplomatas (karinis atstovas, karo atašė)¹ – valstybės diplomatinės atstovybės užsienyje akredituotas atstovas, diplomatinis rangas ir pareigybė. Kariniai atstovai, lauko pajėgų, jūrų, oro karo atašė priklausė diplomatiniam personalui, naudojami diplomatinėmis privilegijomis ir imunitetu, privalėjo laikytis diplomatinio protokolo, ceremonialo ir etiketo.

Nepriklausomos Lietuvos Respublikos laikotarpiu buvo steigiamos dvišalės / daugiašalės diplomatinės atstovybės, o karinis bendradarbiavimas puoselėtas tik pradėjus plėtoti dvišalius politinius ir ekonominius valstybių santykius. Iš pradžių, 1919–1924 m. atkūrus valstybę ir įtvirtinant jos nepriklausomybę bei siekiant išsaugoti valstybingumą, į Lietuvą ir kitas Baltijos šalis buvo išsiųstos Didžiosios Britanijos, JAV, Prancūzijos ir jungtinės sąjungininkų karinės misijos, kurių pagrindinis tikslas buvo užtikrinti regiono stabilumą. Būtent šių misijų metu užsienio šalių interesams Lietuvoje atstovauti buvo įkurtas karinio atstovo institutas. Tačiau tik tarptautinei bendruomenei pripažinus Lietuvą ne tik *at hoc, de facto*, bet ir *de jure* buvo priskirti nuolatiniai karo atašė, nes iki to laiko kariniai atstovai turėjo tik karo atašė įgaliojimus.

1924–1940 m. Lietuva stengdamasi užmegzti, palaikyti ir plėtoti karinį bendradarbiavimą buvo akreditavusi savo karinius atstovus, karo atašė Baltijos šalims (Latvijai, Estijai) ir Suomijai, Sovietų Rusijai / Sovietų Sąjungai, Čekoslovakijai, Italijai, Prancūzijai ir Belgijai bei Lenkijai. Buvo planuojama skirti karinius diplomatus Didžiajai Britanijai ir Švedijai, bet dėl finansinių sunkumų, geopolitinių aplinkybių regione jienebuvopaskirti. Savoruožtu oficialius karinius diplomatus Lietuvai buvopaskyrusios Sovietų Rusija / Sovietų Sąjunga, Didžioji Britanija, JAV, Prancūzija, Švedija, Italija, Latvija, Estija, Vengrija, Suomija, Vokietija, Čekoslovakija, Japonija ir Lenkija, o kaip neoficialūs kariniai atstovai Lietuvoje lankydavosi Rumunijos ir Turkijos kariškiai.

¹ Leidinyje pristatomi tik Nepriklausomos Pirmosios Lietuvos Respublikos (1918–1940) kariniai atstovai ir karo atašė bei užsienio valstybių oficialūs karo atašė, pateikiami autentiški jų rezidavimo metu buvę kariniai laipsniai ir tų laipsnių tuometiniai lietuviški atitikmenys.

Karinius diplomatus, su skirtingomis veiklos kryptimis, finansavimu ir tarnybos laiku, skirdavo krašto apsaugos ministras, pasitaręs su užsienio reikalų ministru. Jie buvo skiriami reziduoti dvejų trejų metų kadencijai prie vienos arba kelių valstybių su nuolatine rezidencijos vieta vienoje valstybėje. Skiriant ir atleidžiant karinį diplomata buvo būtina iš anksto informuoti valstybę, kurioje jis rezidavo, bei gauti jos sutikimą. Vykdydamas bendrąsias užduotis karinis diplomatas buvo pavaldus diplomatinės atstovybės vadovui, karines – savo karinei vadovybei. Jis savo dispozicijoje galėjo turėti pavaduotoją-padėjėją, adjutantą ir pagalbinių personalą. Paprastai kariniu diplomatu turėjo būti skiriamas ne žemesnį kaip majoro, vėliau – pulkininko laipsnį turintis karys, jo pavaduotoju-padėjėju – jaunesnysis karininkas, o į kitas, administracines-technines (raštininko-vertėjo (sekretoriaus), mašininko, pasiuntinio, vairuotojo, kurjerio), pareigas buvo skiriami kariai nuo eilinio iki viršilos arba civiliai tarnautojai.

Karinių atstovų ir karo atašė veikla prie nuolatinių atstovybių buvo karinės diplomatijos pamatas. Jie buvo atsakingi už karines protokolo / administracines, politines, mokymo, technikos ir ginkluotės įsigijimo sritis. Kariniai diplomatai savo tarnybą pradėdavo akreditacija pas valstybės vadovą ir užsienio reikalų ministrą, po to – pas aukščiausiąją karinę vadovybę (krašto apsaugos ministrą, kariuomenės vadą, atitinkamų kariuomenės rūšių viršininkus), galiausiai prisistatydavo kiekvienos valstybės atstovams individualiai. Visas karinių diplomatų komunikavimas vyko per kariuomenės žvalgybos ir kontržvalgybos atstovus. Naujam kariniam diplomatai pagerbti jo prisistatymo dieną buvo rengiamos vaišės, laikantis diplomatinio priėmimo ir protokolo ceremonijų normų. Tokia pati buvo ir atsisveikinimo procedūra, kai karinis diplomatas buvo atšaukimas iš pareigų.

Be šios, oficialios, veiklos kariniai diplomatai lankydavosi kariniuose daliniuose, stebėdavo manevrus, pratybas, mokymus, dalyvaudavo valstybinės ir kariuomenės šventėse, rengdavo oficialius, neoficialius ir tarnybinius vizitus, organizuodavo priėmimus. Priėmimai ir protokolo ceremonijos buvo neatskiriama diplomatinės tarnybos dalis. Jų metu buvo užmezgami nauji ir palaikomi seni kontaktai. Karinis diplomatas konsultuodavo ir diplomatinės atstovybės vadovą (įgaliotąjį ministrą (*ministre plénipotentiaire*), nepaprastąjį pasiuntinį (*ministre-résident*), reikalų patikėtinį (*chargé d'affaires*)). Kariniai diplomatai taip pat rengė pažymas įvairiais klausimais ir darbo ataskaitas kariniais ir politiniais klausimais.

LIETUVOS KARINIAI DIPLOMATAI UŽSIENIO VALSTYBĖSE

LIETUVOS KARINIAI ATSTOVAI IR KARO ATAŠĖ LATVIJAI, ESTIJAI IR SUOMIJAI

1919 m. buvo įkurta pirmoji Lietuvos karinė atstovybė prie valstybės pasiuntinybės Latvijoje, vėliau ir Estijoje, panaikinta 1924 m. sausio 1 d., atkurta 1927 m.

1922 m. sausio 19 d. karinio atstovo institutas buvo pervadintas į karo atašė. 1940 m. gegužės mėn. Lietuvos karinė atstovybė Baltijos šalims ir Suomijai buvo reorganizuota.

Karinis atstovas Latvijai ir Estijai
kpt. Vladas Natkevičius. Ryga,
apie 1920–1922 m. VDKM

Lietuvos karo atašė Estijai, Latvijai ir Suomijai plk. ltn. Balys Giedraitis su Lietuvos pasiuntinybės diplomatais ir tarnautojais Latvijoje. Ryga, 1928 m. rugsėjo 27 d. Iš kairės 2-as Lietuvos nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliotasis ministras Latvijai Bronius Edmundas Dailidė. VDKM

Kpt. **VLADAS (LADAS) NATKEVIČIUS** ėjo karinio atstovo Latvijoje pareigas nuo 1919 m. rugpjūčio 16 d., karinis atstovas Latvijai ir Estijai nuo 1920 m. sausio 1 d. iki gegužės 15 d.

Gen. ltn. **PRANAS VAICIUŠKA** ėjo karinio atstovo Estijoje pareigas nuo 1919 m. gruodžio 1 d. iki 1920 m. gegužės 21 d.

Kpt. **KAZYS TALLAT-KELPŠA** – karinis atstovas Latvijai ir Estijai nuo 1920 m. gegužės 15 d. iki lapkričio 19 d.

Kpt. / mjr. **PETRAS MURNIKAS** – karinis atstovas / karo atašė Latvijai ir Estijai nuo 1920 m. lapkričio 19 d. iki 1923 m. gruodžio 13 d.

Plk. ltn. / plk. **BALYS GIEDRAITIS** – karo atašė Estijai, Latvijai ir Suomijai nuo 1927 m. gegužės 30 d. iki 1930 m. sausio 26 d.

Gen. št. plk. **BOLESLOVAS JAKUTIS** – karo atašė Estijai, Latvijai ir Suomijai nuo 1930 m. sausio 26 d. iki 1937 m. gegužės 1 d.

Lietuvos karo atašė Estijai, Latvijai ir Suomijai gen. št. plk. Boleslovas Jakutis su Suomijos politine ir karine vadovybe. Helsinkis, 1934 m. spalio 30 d. Sėdi iš kairės: Lietuvos nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliotasis ministras Estijai ir Suomijai B. E. Dailidė, Suomijos Respublikos prezidentas Peras Evindas Svinhufvudas (*Pehr Evind Svinhufvud*), Suomijos užsienio reikalų ministras Antis Verneris Hakzelis (*Antti Verner Hackzell*). Stovi iš kairės 1-as prezidento patarėjas plk. Heikis Kekonis (*Heikki Kekoni*), 3-ias Lietuvos karo atašė Estijai, Latvijai ir Suomijai gen. št. plk. Boleslovas Jakutis. VDKM

Lietuvos karo atašė Estijai, Latvijai ir Suomijai
gen. št. plk. Povilas Meškauskas.
Apie 1937–1940 m. LCVA

Karo atašė Latvijai gen. št. plk. ltn. Juozas Purelis.
Apie 1938–1940 m. LCVA

Gen. št. mjr.
**MYKOLAS
GECEVIČIUS** –
karo atašė Estijai nuo
1940 m. gegužės 22 d.
iki birželio mėn.

Gen. št. plk. ltn. / plk. **POVILAS MEŠKAUSKAS** –
karo atašė Estijai, Latvijai ir Suomijai nuo 1937 m.
gegužės 28 d. iki 1940 m. gegužės 25 d.

Gen. št. plk. ltn. **JUOZAS PURELIS** – karo atašė
Latvijai nuo 1940 m. gegužės iki birželio mėn.

LIETUVOS KARINIAI ATSTOVAI IR KARO ATAŠĖ SOVIETŲ RUSIJAI / SOVIETŲ SĄJUNGAI

1920 m. buvo įkurta Lietuvos karinė atstovybė
Sovietų Rusijai / Sovietų Sąjungai, 1924 m.
gegužės 1 d. panaikinta, atkurta po dešimtmečio.

Vyr. ltn.
PETRAS DOČKUS –
karinis atstovas
Sovietų Rusijai nuo
1920 m. lapkričio 9 d.
iki lapkričio 19 d.

Kpt.
KAZYS SVILAS –
karinis atstovas / karo
atašė Sovietų Rusijai
nuo 1920 m. lapkričio
19 d. iki 1922 m.
spalio 1 d.

Kpt.
JONAS KRIŠČIŪNAS
– ėjo karo atašė Sovietų
Rusijai / Sovietų
Sąjungai pareigas nuo
1922 m. spalio 1 d.
iki 1924 m.
birželio 19 d.

Plk.
KAZYS SKUČAS –
karo atašė Sovietų
Sąjungai nuo
1934 m. gegužės 1 d.
iki 1939 m.
sausio 9 d. (1938 m.
birželio 23 d.?)

Gen. št. plk.
**STASYS
ZASKEVIČIUS** –
karo atašė Sovietų
Sajungai nuo 1939 m.
rugsėjo 11 d. iki
1940 m. gegužės 25 d.

Gen. št. plk.
P. MEŠKAUSKAS –
karo atašė Sovietų
Sajungai nuo 1940 m.
gegužės 25 d. iki
birželio 20 d.

Karinis atstovas / karo atašė
Sovietų Rusijai kpt. Kazys Svilas.
Apie 1920–1922 m. VDKM

Karo atašė Sovietų Sąjungai plk. Kazys Skučas (centre) kartu su kitų valstybių karo atašė stebi Sovietų Sąjungos kariuomenės manevrus. 1937 m. Virginijos Skučaitės asmeninis archyvas

LIETUVOS KARO ATAŠĖ ČEKOSLOVAKIJAI

Mjr.
BALYS GIEDRAITIS –
karo atašė
Čekoslovakijai nuo
1924 m. rugpjūčio
1 d. iki 1927 m.
gegužės 30 d.

LIETUVOS KARO ATAŠĖ VOKIETIJAI

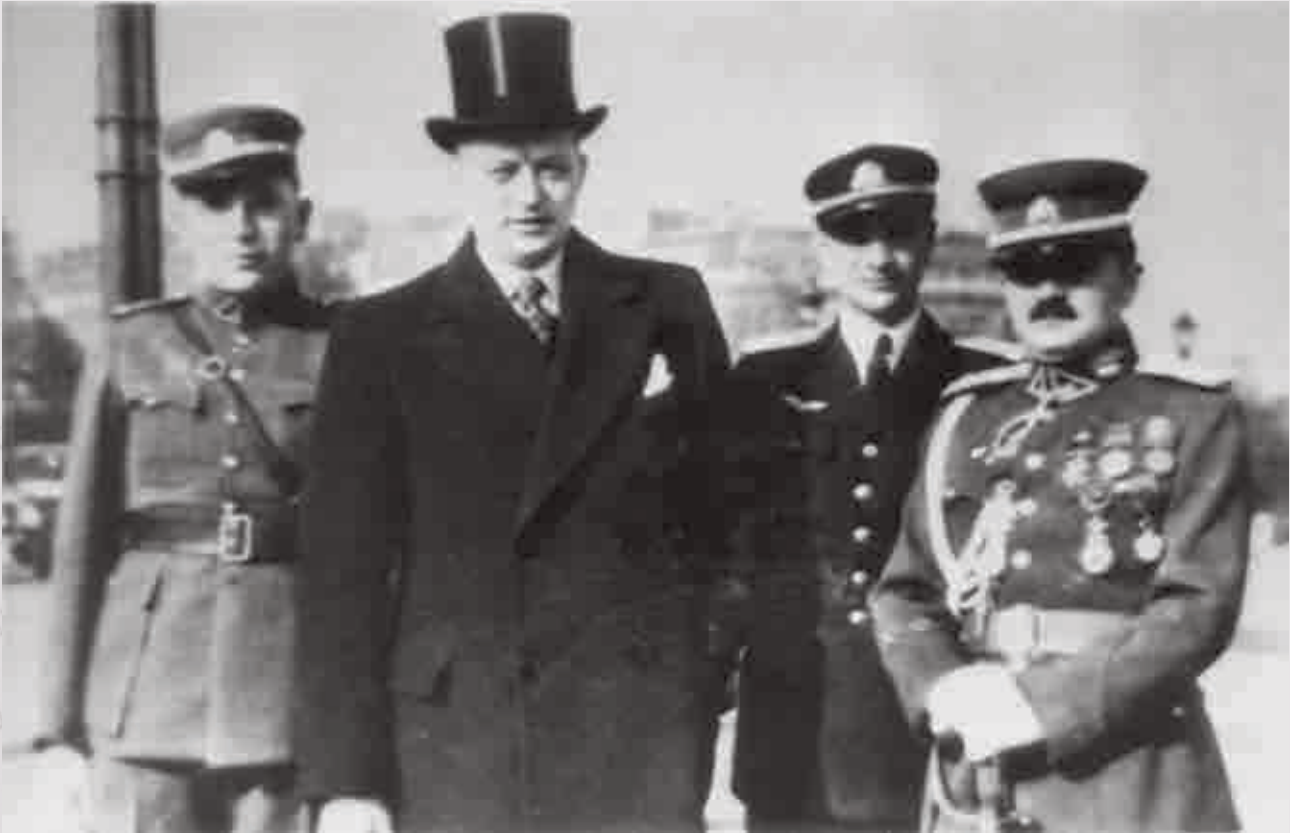
Lietuvos karo atašė Vokietijai
gen. št. plk. Kazys Škirpa. Apie 1928–1931 m.
LCVA

Gen. št. plk.
KAZYS ŠKIRPA –
karo atašė Vokietijai
nuo 1928 m.
kovo 13 d. iki 1937 m.
liepos 16 d.

Gen. št. plk.
KAZYS GRINIUS –
lauko pajėgų karo
atašė, ėjęs oro karo
atašė Vokietijai
pareigas nuo 1937 m.
liepos 16 d. iki 1940 m.
birželio 15 d.

LIETUVOS KARINIAI ATSTOVAI IR KARO ATAŠĖ PRANCŪZIJAI IR BELGIJAI

1920–1922 m. ir 1923 m. prie Prancūzijos administruojamos Klaipėdos krašto direktorijos buvo įkurta Lietuvos karinė atstovybė. Nuolatinė Lietuvos karinė atstovybė Prancūzijai (ir Italijai?) veikė 1929–1930 m., atkurta 1934 m. ir veikė iki pirmosios sovietų okupacijos.

Lietuvos diplomatai ir karininkai Paryžiuje (Prancūzija). Apie 1936 m. Iš kairės 1-as kpt. Izidorius Liesis, 4–as karo atašė Prancūzijai ir Belgijai gen. ltn. Zenonas Gerulaitis. LCVA

Kpt.
LEOPOLDAS DIMŠA
(Dymša) ėjo karinio atstovo (*officier de liaison*) pareigas prie Prancūzijos administruojamos Klaipėdos krašto direktorijos nuo 1920 m. balandžio 6 d. iki 1922 m. sausio 19 d.

Mjr.
B. JAKUTIS –
karinis atstovas prie nepaprastojo Lietuvos atstovo Klaipėdoje nuo 1923 m. sausio 19 d. iki kovo 2 d.

Gen. št. gen. ltn.
ZENONAS GERULAITIS –
karo atašė Prancūzijai ir Belgijai nuo 1934 m. birželio 21 d. iki 1937 m. lapkričio 10 d.

Lietuvos karo atašė Prancūzijai ir Belgijai
gen. št. plk. Juozas Lanskoronskis.
Apie 1937–1940 m. LCVA

Gen. št. plk.
**VLADAS
SKORUPSKIS** –
karo atašė Prancūzijai
nuo 1929 m. spalio
2 d. iki 1930 m.
birželio 26 d.

Gen. št. plk.
**JUOZAS
LANSKORONSKIS** –
karo atašė Prancūzijai
ir Belgijai nuo 1937 m.
lapkričio 10 d. iki
1940 m. birželio 15 d.

LIETUVOS KARO ATAŠĖ LENKIJAI

Lietuvos karo atašė Lenkijai
gen. št. plk. Aloyzas Valušis.
Apie 1938–1939 m. VDKM

Gen. št. plk.
ALOYZAS VALUŠIS –
karo atašė Lenkijai
nuo 1938 m.
liepos 12 d. iki 1939 m.
lapkričio 16 d.

UŽSIENIO VALSTYBIŲ KARINIAI DIPLOMATAI LIETUVOJE

DIDŽIOSIOS BRITANIJOS KARO ATAŠĖ LIETUVAI

Didžiosios Britanijos karo atašė Baltijos valstybėms ir Suomijai mjr. Rojus Fajebreisas (*Roy Charles Whitworth George Firebrace*) ir Didžiosios Britanijos reikalų patikėtinis Tomas Prestonas (*Thomas H. Preston*) išlydi Didžiosios Britanijos nepaprastąjį pasiuntinį ir įgaliotąjį ministrą serą Čarlzą Orde (*Charles Orde*) po kredencialų įteikimo Lietuvos Respublikos prezidentui. Kaunas, 1938 m. gegužės mėn. ČDM

LAUKO PAJĖGŲ KARO ATAŠĖ

Mjr.
ROBERTAS GUDENAS
(Robert Blundell Gooden) –
 karo atašė Baltijos
 valstybėms ir Suomijai
 nuo 1923 iki 1924 m.
 birželio mėn.

Gen. št. mjr.
H. W. C. LOYDAS
(H. W. C. Lloyd) –
 karo atašė Baltijos
 valstybėms ir Suomijai
 nuo 1924 m. birželio
 mėn. iki 1928 m.
 vasaros

Mjr.
STIUARTAS KOKSAS
(Stewart A. Cox) –
 karo atašė Baltijos
 valstybėms ir Suomijai
 nuo 1928 m. vasaros
 iki 1931 m. liepos 18 d.

Tautos šventės ir prezidento
 jubiliejaus minėjimas.
 Lietuvos Respublikos
 prezidentas Antanas Smetona
 ir krašto apsaugos ministras
 gen. ltn. Petras Šniukšta
 sveikinasi su užsienio valstybių
 karo atašė, atvykusiais
 į kariuomenės parodą.
 Petro Vileišio aikštė, Kaunas.
 1934 m. rugsėjo 8 d.
 Iš kairės Italijos, JAV, Latvijos,
 Švedijos, Prancūzijos, Sovietų
 Sąjungos, Estijos, Didžiosios
 Britanijos jūrų karo atašė Baltijos,
 Skandinavijos šalims, Vokietijai
 ir Lenkijai kpt. (jūrų kapitonas)
 Melvilis Heivsas (*Melville Adams
 Hawes*), Lietuvos kariuomenės
 karininkai. VDKM

Mjr.
ROJUS FAJEBREISAS
*(Roy Charles Whitworth
 George Firebrace)* –
 karo atašė Baltijos
 valstybėms ir Suomijai
 nuo 1931 m.
 liepos 19 d. iki 1935 m.
 birželio mėn.

Gen. št. mjr. / plk. ltn.
KROKSTONAS VEILAS
*(Croxtton Sillery
 M. C. Vale)* –
 karo atašė Baltijos
 valstybėms ir
 Suomijai nuo 1935 m.
 birželio mėn. iki
 1940 m. birželio mėn.

Gen. št. plk. ltn.
ERIKAS GRYRAS
(Eric Roberts Greer) –
 karo atašė Lietuvai
 nuo 1940 m.
 birželio 27 d. iki
 rugpjūčio mėn.

ORO KARO ATAŠĖ

Eskadrilės vadas
(pulkininkas leitenantas)
FERDINANDAS VESTAS
(*Ferdinand Maurice Felix West*) –
oro karo atašė Baltijos
valstybėms ir Suomijai
nuo 1937 m. iki
1938 m. rudens

Eskadrilės vadas
(pulkininkas)
J. DŽONSONAS
(*J. C. E. A. Johnson*) –
oro karo atašė
Baltijos valstybėms ir
Suomijai nuo 1938 m.
rudens iki ?

JŪRŲ KARO ATAŠĖ

Kpt. (jūrų kapitonas)
MELVILIS HEIVSAS
(*Melville Adams Hawes*) –
jūrų karo atašė Baltijos
valstybėms, Šiaurės
valstybėms (Danijai,
Švedijai, Norvegijai,
Suomijai) ir Vokietijai
bei Lenkijai nuo 1929 m.
iki 1936 m.

Kpt. (jūrų kapitonas)
ŽERARDAS GULDAS
(*Gerard Charles Muirhead Gould*) –
jūrų karo atašė Baltijos
valstybėms, Šiaurės
valstybėms (Danijai,
Švedijai, Norvegijai,
Suomijai) ir Vokietijai
bei Lenkijai 1936 m.

Kpt. (jūrų kapitonas)
TOMAS TRUBRIDŽAS
(*Thomas Hope Troubridge*) – jūrų karo
atašė Baltijos valsty-
bėms, Šiaurės valsty-
bėms (Danijai, Švedijai,
Norvegijai, Suomijai) ir
Vokietijai bei Lenkijai
nuo 1936 m. iki ?

JAV KARO ATAŠĖ LIETUVAI

JAV karo atašė gen. št. mjr. Džordžo Arnimeno (*George E. Arneman*) apsilankymas 7-ajame pėstininkų Žemaičių kunigaikščio Butegeidžio pulke. Klaipėda, 1931 m. VDKM

Mjr.
**ALBERTAS LORENCAS
LUSTALOTAS**
(*Albert Lawrence
Loustalot*) –
karo atašė Baltijos
valstybėms ir
Suomijai 1923 m.

Mjr.
HENRIS MAKLYNAS
(*Henry C. McLean*) –
karo atašė Baltijos
valstybėms ir Suomijai
nuo 1923 m. spalio
mėn. iki 1924 m.
spalio mėn.

Gen. št. kpt.
TREVORAS SVYTAS
(*Trevor Washington
Sweet*) – karo atašė
Baltijos valstybėms ir
Suomijai nuo 1924 m.
spalio mėn. iki 1928 m.
rugpjūčio mėn.

Gen. št. mjr.
**DŽORDŽAS
ARNIMENAS**
(*George E. Arneman*) –
karo atašė Baltijos
valstybėms ir
Suomijai nuo 1928 m.
rugpjūčio mėn. iki
1932 m. balandžio mėn.

Gen. št. kpt. / mjr.
**VILJAMAS
JAUNESNYŠIS** Šipas
(*Jr. William M. Ewen
Shipp*) – karo atašė
Baltijos valstybėms ir
Suomijai nuo 1932 m.
balandžio mėn. iki
1936 m.

Gen. št. mjr.
GUSTAVAS GIUNTERIS
(*Gustav B. Guenther*) –
karo atašė Baltijos
valstybėms ir Suomijai
nuo 1936 m. pavasario
iki 1939 m. pr.

Gen. št. mjr. **DŽORDŽAS HJUTSTEINERIS**
(*George E. Huthsteiner*) – karo atašė Baltijos
valstybėms ir Suomijai nuo 1939 m. pr. iki
1940 m. birželio mėn. Jo padėjėjas nuo 1940 m.
birželio mėn. iki rugpjūčio mėn. – mjr. Martinas
Stensetas (*Martinus Stenseth*)

JAV karo atašė gen. št. mjr. Viljamo Jaunesniojo Šipo (*Jr. William M. Ewen Shipp*) apsilankymas Gaižiūnų poligone. 1932 m. VDKM

Lietuvos kariuomenės 1-ojo pėstininkų Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino pulko karių šaudymą iš lengvųjų ginklų stebi JAV karo atašė gen. št. mjr. Gustavas Giunteris (*Gustav B. Guenther*) ir lydintys Lietuvos karininkai. 1936 m. VDKM

Svetimų valstybių kariniai atstovai paprastai buvo skiriami visoms Baltijos valstybėms ir rezidavo Rygoje. Ne išimtis buvo nuo 1923 m. Lietuvai akredituoti, jau ne kaip Prancūzijos karinės misijos atstovai, bet kaip karo atašė.

LAUKO PAJĖGŲ

Plk. **ŠARLIS ARŠENAS** (*Charles Theophile Archen*) – karo atašė Baltijos valstybėms nuo 1928 m. gruodžio mėn. ir Suomijai nuo 1923 m. iki 1933 m. Jo padėjėjas nuo 1923 m. iki 1932 m. rudens – gen. št. mjr. Žanas Šabanieras (*Jean Brevete Chabanier*)

PRANCŪZIJOS KARO ATAŠĖ LIETUVAI

Kpt. / mjr.
ŽANAS ŽENEVALIS
(*Jean Geneval*) – karo atašė Baltijos valstybėms nuo 1933 m. iki 1937 m. vasaros pab. Jo padėjėjas nuo 1933 m. rudens mjr. Luisas Abraamas (*Louis Emille Abraham*)

Plk. ltn.
ŽAKAS OPENO
(*Jacques Hoppenot*) – karo atašė Baltijos valstybėms nuo 1937 m. iki 1940 m. birželio mėn. Jo padėjėjas ltn. Žanas Gabrielis Pišonas (*Jean-Gabrielle Pichon*)

Vasario 16 d. iškilmės prie Vytauto Didžiojo karo muziejaus. 1933 m. Pirmoje eilėje iš dešinės stovi: Didžiosios Britanijos karo atašė mjr. R. Fajebreisas, Italijos karo atašė plk. Džiuzepè Mančinelis (*Giuseppe C. A. Mancinelli*), Prancūzijos karo atašė plk. Šarlis Aršenas (*Charles Theophile Archen*) ir jo padėjėjas kpt. Žanas Ženevalis (*Jean Geneval*). LCVA

JŪRŲ KARO ATAŠĖ

Fregatos kpt.
(jūrų kapitonas)
POLIS STIELIS
(*Paul A. Stiehl*) –
jūrų karo atašė Baltijos
valstybėms ir Šiaurės
valstybėms nuo
1926 m. lapkričio mėn.
iki 1931 m. sausio mėn.

Fregatos kpt.
(jūrų kapitonas)
POLIS LAALIS
(*Paul Lahalle*) –
jūrų karo atašė
Baltijos valstybėms ir
Šiaurės valstybėms
nuo 1931 m. sausio
mėn. iki 1932 m. pab.

Fregatos kpt.
(jūrų kapitonas)
DENISAS DE RIVUAJE
(*Denis de Rivoyer*) –
jūrų karo atašė
Baltijos valstybėms
ir Šiaurės valstybėms
nuo 1935 m. pr. iki
1936 m.?

Fregatos kpt.
(jūrų kapitonas)
ANTUANAS TRAKU
(*Antoine Jeanne
Jean Tracou*) –
jūrų karo atašė Baltijos
valstybėms ir Šiaurės
valstybėms nuo
1936 m. iki 1938 m.?

1932 metų pabaigoje Prancūzijos jūrų karo atašė Lietuvai pareigybė buvo panaikinta. Atkurta 1935 metais.

ORO KARO ATAŠĖ

Inž.
LEONAS POINKARĖ
(*Léon Maurice
Poincaré*) –
oro karo atašė
Baltijos valstybėms
ir Vokietijai nuo
1933 m. iki ?

SOVIETŲ RUSIJOS / SOVIETŲ SĄJUNGOS KARINIAI ATSTOVAI IR KARO ATAŠĖ LIETUVAI

Pulko vadas
**ALEKSANDRAS
KOLENKOVSKIS**
(Александр
Константинович
Коленьковский) –
karinis atstovas
Lietuvai
nuo 1920 iki 1921 m.

? **BORISAS
BOBROVAS** (Борис
Иосифович Бобров) –
karinis atstovas
Lietuvai 1921 m.

Yra žinoma, kad Sovietų
Rusija / Sovietų Sąjunga
savo karinį atstovą tu-
rėjo iki 1922 m., tačiau
nėra žinoma jo pavardė.
Manoma, kad vėliau
karinio atstovo / karo
atašė pareigas galėjo
vykdyti civilis pasiunti-
nybės diplomatas

Brigados vadas
IVANAS KLOČKO
(Иван Гаврилович
Клочко) –
karo atašė Baltijos
šalims nuo 1926 m.
kovo (gegužės?) mėn.
iki 1927 m. balandžio
(birželio?) mėn.

Lietuvos kariuomenės įkūrimo dešimtmečio minėjimas Karo muziejaus sodelyje. 1928 m. lapkričio 25 d. Pirmame plane iš dešinės – Sovietų Sąjungos karo atašė divizijos vadas Fiodoras Sudakovas (Фёдор Павлович Судакوف) ir Estijos karo atašė gen. št. mjr. Ričardas Masingas (Richard Massing). VDKM

Divizijos vadas
**FIODORAS
SUDAKOVAS**

(Фёдор Павлович
Судаков) –
karo atašė Lietuvai
ir Estijai nuo 1927 m.
rugpjūčio mėn.
iki 1929 m. pr.

Brigados vadas
**VLADIMIRAS
KURDIUMOVAS**

(Владимир
Николаевич
Курдюмов) –
karo atašė Baltijos
šalims nuo 1929 m.
kovo mėn. iki 1931 m.
rugpjūčio mėn.

Brigados vadas
DMITRIJUS REUTSKIS

(Дмитрий
Реутцкий) –
karo atašė Lietuvai
nuo 1931 m. rugsėjo
mėn. iki 1932 m.
lapkričio mėn.

Korpuso vadas
**NIKOLAJUS
SEMIONOVAS**

(Николай
Александрович
Семенов) –
karo atašė Lietuvai
nuo 1932 m.
gruodžio mėn.
iki 1933 m.

Brigados vadas
IVANAS TIAGUNOVAS

(Иван Петрович
Тягунов) – karo atašė
Lietuvai nuo 1933 m.
spalio mėn. iki 1938 m.
gegužės mėn.

Mjr.
**IVANAS
KAROTKICHAS**

(Иван Максимович
Коротких) –
karo atašė Lietuvai
nuo 1938 m. gegužės
mėn. iki 1940 m.
rugpjūčio mėn.

Sovietų sąjungos karininkai Lietuvos kariuomenės kulkosvaidininkų stovykloje Gaižiūnų poligone. 1931 m. Priekyje Sovietų Sąjungos karo atašė brigados vadas Vladimiras Kurdiumovas (Владимир Николаевич Курдюмов). VDKM

Lietuvos kariuomenės ir Sovietų Sąjungos karininkai pozuoja bendrai nuotraukai Sovietų Sąjungos generalinio štabo viršininko maršalo Aleksandro Jegorovo (Александр Ильич Егоров) apsilankymo Lietuvoje metu. 1937 m. vasario 15–17 d. Iš kairės 4-as Sovietų Sąjungos karo atašė brigados vadas Ivanas Tiagunovas (Иван Петрович Тягунов). LAM

Lietuvos ir Sovietų Sąjungos kariuomenių karininkai Kariuomenės dienos renginyje. Vilnius, 1939 m. lapkričio 23 d. Priekyje iš dešinės antras Sovietų Sąjungos karo atašė mjr. Ivanas Karotkichas (Иван Максимович Коротких) kalbasi su Šaulių sąjungos vadu plk. Pranu Saladžiumi. Eugenijaus Peikštenio asmeninė kolekcija

ŠVEDIJOS KARO ATAŠĖ LIETUVAI

LAUKO PAJĖGŲ KARO ATAŠĖ

Gen. št. plk. ltn.
FRĖJUS RYDEBERGAS
(*Carl Olof Frey Rydeberg*) – karo atašė Baltijos valstybėms ir Suomijai nuo 1927 m. iki 1928 m.

Rotmistras (kapitonas) / mjr. **JUHLINAS DANFELTAS** (*Curt Herman Juhlin Dannfelt*) – karo atašė Baltijos valstybėms nuo 1928 m. iki 1933 m. Nuo 1932 m. rudens jo padėjėjas ltn. Nilsas Stongrenas (*Nils Johan Stånggren*)

Mjr. **NILSAS BRUNSONAS** (*Nils Rudolf Alexander Brunsson*) – karo atašė Baltijos valstybėms nuo 1933 m. rugpjūčio 9 d. iki 1937 m. pr. Jo padėjėjas nuo 1935 m. gegužės 1 d. iki 1936 m. spalio mėn. – kpt. Karlas Hadorfas (*Carl H. A. Hadorph*)

Kpt. **KARLAS FON HEIJNE**
(*Carl Georg von Heijne*) – karo atašė Baltijos valstybėms nuo 1937 m. pr. iki 1937 spalio mėn.

Kpt. / mjr. **KARLAS LINDKVISTAS**
(*Karl Alfred Lindqvist*) – karo atašė Baltijos valstybėms nuo 1937 m. spalio mėn. iki ? Jo padėjėjais buvo ltn. Tordas Lindenai (*Tord Lindén*), ltn. Stigas Eriksonas (*Stig Eriksson*), nuo 1938 m. rudens – ltn. G. Molanderis (*G. Molander*)

Švedijos karo atašė gen. št. plk. ltn. Frėjus Rydebergas (*Carl Olof Frey Rydeberg*) ir jo padėjėjas rotmistras (*kapitonas*) Juhlinas Danfeltas (*Curt Herman Juhlin Dannfelt*) su Lietuvos kariuomenės karininkais lankosi 1-ajame husarų Lietuvos didžiojo etmono kunigaikščio Jonušo Radvilos pulke. Iš dešinės antras Vyriausiojo kariuomenės štabo II (Informacijos) skyriaus viršininkas kpt. Stasys Raštikis. Kaunas, 1927 m. liepos 15 d. LCVA

Užsienio valstybių karo atašė ir Lietuvos kariuomenės karininkai per pusryčius Vasario 16-osios proga Karininkų ramovėje. Kaunas, 1935 m. vasario 16 d. Pirmoje eilėje iš kairės sėdi: Švedijos karo atašė mjr. Nilsas Brunsonas (*Nils Rudolf Alexander Brunsson*), kariuomenės štabo viršininkas gen. št. plk. Jonas Černius, Didžiosios Britanijos karo atašė mjr. R. Fajebreisas, krašto apsaugos ministras gen. ltn. P. Šniukšta, Italijos karo atašė plk. D. Mančinelis, kariuomenės vadas gen. št. plk. S. Raštikis, kariuomenės tiekimų viršininkas gen. ltn. Jonas Sutkus, karo sanitarijos ir Vytauto Didžiojo karo muziejaus viršininkas gen. ltn. Vladas Nagius-Nagevičius, JAV karo atašė gen. št. kpt. V. J. Šipas. Antroje eilėje iš kairės: Sovietų Sąjungos karo atašė brigados vadas l. Tiagunovas, kariuomenės kavalerijos viršininkas gen. št. plk. Kazys Tallat-Kelpša, Prancūzijos oro karo atašė inžinierius Leonas Poinkarė (*Léon Maurice Poincaré*), kariuomenės inspekcijos pėstininkų skyriaus viršininkas plk. Vincas Vitkauskas, 2-osios divizijos vadas plk. Julius Čaplikas, Prancūzijos karo atašė mjr. Ž. Ženevalis, Prancūzijos jūrų karo atašė fregatos kpt. Denisas de Rivuajė (*Denis de Rivoyer*), Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokyklos viršininkas gen. št. plk. Kazys Musteikis, karo aviacijos viršininkas plk. inž. Antanas Gustaitis, Estijos karo atašė plk. ltn. Vilemas Sarsenas (*Villem Leopold Saarsen*), Kariuomenės štabo plk. ltn. Vytautas Steponaitis, Švedijos karo atašė padėjėjas ltn. Tordas Lindenas (*Tord Lindén*), 1-ojo husarų Lietuvos kariuomenės didžiojo etmono kunigaikščio Jonušo Radvilos pulko vadas gen. št. plk. ltn. Aloyzas Valušis. Trečioje eilėje iš kairės: Latvijos karo atašė gen. št. plk. ltn. Fricis Kocinšas (*Fircis (Frederiks) Kociņš*), 5-ojo pėstininkų Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio pulko vadas plk. Juozas Vidugiris, 2-ojo pėstininkų Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo pulko vadas plk. Juozas Tumas, kariuomenės štabo ypatingųjų reikalų karininkas plk. ltn. Petras Kirlys, Prancūzijos karo atašė padėjėjas mjr. Luisas Abraamas (*Louis Emille Abraham*), Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokyklos gen. št. plk. ltn. Leonas Gustaitis, Kauno miesto ir apskrities komendantūros viršininkas plk. P. Saladžius, Vytauto Didžiojo karininkų kursų Bendrojo skyriaus inspektorius gen. št. plk. ltn. Vladas Karvelis, kariuomenės štabo mjr. Juozas Balčiūnas, 3-iojo artilerijos pulko vadas plk. Petras Dočkus, kariuomenės štabo ypatingųjų reikalų karininkas gen. št. plk. Kazys Grinius ir Kariuomenės štabo II skyriaus viršininkas gen. št. plk. ltn. Kostas Dulksnys. LCVA

Švedijos karo atašė
Baltijos valstybėms
mjr. N. Brunsonas
ir jo padėjėjas
kpt. Karlas Hadorfas
(*Carl H. A. Hadorph*)
lydi Švedijos
nepaprastą pasiuntinį
ir įgaliotąjį ministrą
Perą Birgerą Johansoną
(*Per Birger Johansson*)
po kredencialų įteikimo
Lietuvos Respublikos
prezidentui.
Kaunas,
1935 m. rugsėjo 4 d.
ČDM

JŪRŲ KARO ATAŠĖ

Jūrų kpt. / kpt. kmdr.
(kapitonas leitenan-
tas / komandoras)
UNO LARSONAS
(*Uno C. B. Larsson*) –
jūrų karo atašė
Baltijos valstybėms
ir Suomijai nuo
1934 m. iki 1936 m.
balandžio mėn.

Jūrų kpt.
(kapitonas leitenantas)
**SVENAS
NORDGRENAS**
(*Sven Josef Nordgren*) –
jūrų karo atašė
Baltijos valstybėms ir
Suomijai nuo 1936 m.
balandžio mėn. iki ?

Švedijos jūrų karo atašė Baltijos valstybėms ir Suomijai jūrų kpt. (kapitonas leitenantas) Uno Larsonas (*Uno C. B. Larsson*), lydimas mjr. Antano Gavelio, lankosi Lietuvos karo aviacijos dirbtuvėse. Kaunas, 1935 m. LAM

Švedijos jūrų karo atašė Baltijos valstybėms jūrų kpt. (kapitonas leitenantas) Svenas Nordgrenas (*Sven Josef Nordgren*), lydimas 6-ojo pėstininkų Pilėnų kunigaikščio Margio pulko kpt. Antano Saunorio, vizituoja karo laivą „Prezidentas Smetona“ ir jo vadą kmdr. (majoras) Antaną Kaškelį. 1937 m.

ESTIJOS KARO ATAŠĖ LIETUVAI

Gen. št. mjr.
RIČARDAS MASINGAS
(*Richard Massing*) –
karo atašė Lietuvai,
Latvijai nuo 1928 m.
vasario 1 d. iki 1930 m.
rugpjūčio 1 d.

Plk. ltn.
**VILHELMAS
KOHALAS**
(*Vilhelm Richard Kohal*) –
karo atašė Lietuvai,
Latvijai nuo 1930 m.
rugpjūčio 1 d. iki
1934 m. balandžio 1 d.

Plk. ltn.
VILEMAS SARSENAS
(*Villem Leopold
Saarsen*) –
karo atašė Lietuvai,
Latvijai nuo 1934 m.
birželio 15 d. iki
1938 m. gruodžio 30 d.

Plk. ltn. **KURTAS MOLINAS** (*Kurt Benno Aksel (Exel)
Mollin*) – karo atašė Lietuvai, Latvijai, vėliau tik
Lietuvai nuo 1938 m. gruodžio 30 d. iki 1940 m.
pavasario. Jo padėjėjas gen. št. plk. Voldemaras
Raidna (*Voldemar Herbert Raidna*) nuolatos
rezidavo Kaune iki 1939 m. lapkričio mėn.

Gen. št. mjr. **FELIKSAS BRĖDĖ** (*Feliks Breede*) –
karo atašė Lietuvai nuo 1940 m. kovo 8 d.
iki 1940 m. rugpjūčio 20 d.

Estijos karo atašė gen. št. mjr. R. Masingas tarp Lietuvos kariuomenės karininkų. Apie 1928–1930 m. E. Peikštenio asmeninė kolekcija

LATVIJOS KARO ATAŠĖ LIETUVAI

Lietuvos ir Latvijos kariuomenių karininkai Karininkų ramovėje. Apie 1929 m. Iš kairės sėdi 5-as Vyriausiojo kariuomenės štabo viršininkas gen. št. plk. Petras Kubiliūnas. Iš kairės stovi 9-as Latvijos karo atašė plk. ltn. Janis Indanis (*Jānis Teodors Indāns*) ir 11-as Lietuvos karo atašė Latvijai, Estijai ir Suomijai gen. št. plk. B. Jakutis. VDKM

Plk. ltn.
JANIS INDANIS
(*Jānis Teodors Indāns*) –
karo atašė Lietuvai
nuo 1928 m.
pavasario iki 1929 m.

Plk. ltn.
JANIS ŽIDAS
(*Janis Žīds*) –
karo atašė Lietuvai
nuo 1929 m.
iki 1932 m.

Gen. št. plk. ltn.
FRICIS KOCINŠAS
(*Fircis (Frederiks) Kociņš*) –
karo atašė Lietuvai
nuo 1932 m. rudens
iki 1936 m.

Plk. ltn.
VIKTORAS DEGLAVAS
(*Viktors Deglavs*) –
karo atašė Lietuvai
nuo 1936 m.
iki 1940 m.

Užsienio valstybių karo atašė Lietuvai Tautos šventės iškilmėse. Kaunas, 1932 m. rugsėjo 8 d. Pirmoje eilėje iš kairės: Prancūzijos karo atašė Lietuvai padėjėjas gen. št. mjr. Žanas Šabanieras (*Jean Brevete Chabanier*), Latvijos karo atašė plk. ltn. Janis Židas (*Jānis Žids, Schihds*), Estijos karo atašė plk. ltn. Vilhelmas Kohalas (*Vilhelm Richard Kohal*), Švedijos karo atašė rotmistras (kapitonas) J. Danfeltas, Prancūzijos karo atašė Lietuvai kpt. Ž. Ženevalis. Antroje eilėje iš kairės: Didžiosios Britanijos karo atašė mjr. R. Fajebreisas, JAV karo atašė gen. št. kpt. V. J. Šipas. LCVA

Lietuvos kariuomenės karininkai ir užsienio valstybių karo atašė Vasario 16-osios minėjime prie Vytauto Didžiojo karo muziejaus. 1935 m. vasario 16 d. Iš kairės: Švedijos karo atašė mjr. N. Brunsonas, Didžiosios Britanijos karo atašė mjr. R. Fajebreisas, JAV karo atašė gen. št. kpt. V. J. Šipas, Sovietų Sąjungos karo atašė brigados vadas I. Tiagunovas, Latvijos karo atašė gen. št. plk. ltn. F. Kocinšas, Estijos karo atašė plk. ltn. V. Sarsenas, Italijos karo atašė plk. D. Mančinelis, kariuomenės kavalerijos viršininkas gen. št. plk. K. Tallat-Kelpša, kariuomenės inspekcijos pėstininkų skyriaus viršininkas plk. V. Vitkauskas, kariuomenės štabo viršininkas gen. št. plk. J. Černius, kariuomenės tiekimų viršininkas gen. ltn. J. Sutkus. LCVA

Latvijos kariuomenės karininkų apsilankymas Lietuvoje. 1937 m. birželio 1–3 d. Pirmoje eilėje iš kairės: Latvijos kariuomenės Techninės divizijos auto-tankų pulko vado padėjėjas plk. ltn. Janis Zivtinšas (*Jānis Zivtiņš*), Lietuvos kariuomenės pėstininkų inspektorius brg. gen. V. Vitkauskas, Latvijos kariuomenės Techninės divizijos auto-tankų pulko vadas plk. Otas Grosbartas (*Oto Grosbarts*), Lietuvos kariuomenės kavalerijos viršininkas brg. gen. K. Tallat-Kelpša, Latvijos karo atašė plk. ltn. Viktoras Deglavas (*Viktors Deglavs*), Latvijos kariuomenės dirbtuvių civilis inžinierius Švankas (*Švanks*). E. Peikštenio asmeninė kolekcija

ITALIJOS KARO ATAŠĖ LIETUVAI

LAUKO PAJĖGŲ KARO ATAŠĖ

Gen. št. plk.
KAMILIS ROSIS
(*Camillo S. M. Rossi*) –
karo atašė Vokietijai,
Danijai, Švedijai
ir Lietuvai
nuo 1928 m.
iki 1930 m. pr.

Plk.
**DŽIUZEPĖ
MANČINELIS**
(*Giuseppe
C. A. Mancinelli*) –
karo atašė Vokietijai,
Danijai, Švedijai ir
Lietuvai nuo 1930 m.
kovo iki 1936 m.
spalio 15 d.

Plk. / brg. gen. **EFISIJUS MARAS** (*Efisia
Marras*) – karo atašė Vokietijai, Danijai, Švedijai
ir Lietuvai nuo 1936 m. spalio mėn. iki 1940 m.
birželio mėn.; ėjo oro karo atašė Lietuvai pareigas
nuo 1936 m. rudens iki 1937–1938 m.

Švedijos kapitono Karlo Georgo von Heijne pagerbimas Lietuvos kariuomenės karininkų ramovėje. Kaunas, 1932 m. rugpjūčio mėn. Iš kairės sėdi: Švedijos karo atašė rotmistras (kapitonas) J. Danfeltas, Švedijos kariuomenės 4-ojo pėstininkų grenadierių pulko vadas plk. Liudvikas Falkmanas (*Ludvig Falkman*), Generalinio štabo valdybos viršininkas plk. Z. Gerulaitis, Italijos karo atašė plk. ltn. D. Mančinelis, Latvijos karo atašė plk. ltn. J. Židas. Stovi iš kairės stovi: kariuomenės inspekcijos Artillerijos skyriaus viršininkas mjr. Vincas Jasulaitis, karo aviacijos viršininkas gen. št. plk. Stasys Pundzevičius, kariuomenės štabo II (Informacijos) skyriaus viršininkas gen. št. plk. J. Lanskoronskis, Sovietų Sąjungos karo atašė Lietuvoje brigados vadas Dmitrijus Reutskis (*Дмитрий Реутский*), Prancūzijos karo atašė Lietuvoje padėjėjas gen. št. mjr. Ž. Šabanieras, kariuomenės štabo II (Informacijos) skyriaus plk. ltn. P. Kirklys, kariuomenės štabo IV (Tarnybų) skyriaus gen. štabo plk. Vaclovas Žadeika, dalyvavęs švedų kariuomenės manevruose. LCVA

Lietuvos kariuomenės karininkai ir diplomatai Vytauto Didžiojo karo muziejuje. Kaunas, 1937 m. Iš kairės (tribūnoje) krašto apsaugos ministras brg. gen. Stasys Dirmantas. Pirmoje eilėje iš dešinės sėdi: Italijos karo atašė brg. gen. Enfisijus Maras (*Efsio Marras*), kariuomenės štabo viršininkas gen. št. plk. J. Černius ir Sovietų Sąjungos karo atašė brigados vadas I. Tiagunovas, kariuomenės vadas brg. gen. S. Raštikis. Antroje eilėje iš dešinės sėdi: kariuomenės štabo II (Žvalgybos ir kontržvalgybos) skyriaus viršininkas plk. K. Dulksnys, Suomijos karo atašė gen. št. mjr. Ragnaras Ingelias (*Ragnar Mikael Ingelius*), Japonijos karo atašė mjr. Makotas Odera (*Makoto Onodera*), Latvijos karo atašė plk. ltn. V. Deglavas, JAV karo atašė gen. št. mjr. G. Giunteris, Čekoslovakijos karo atašė gen. št. plk. ltn. Oldrichas Farskis (*Oldřich Farský*), Estijos karo atašė plk. ltn. V. Sarsenas, Švedijos jūrų karo atašė jūrų kpt. S. Nordgrenas, Lietuvos nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliotasis ministras Prancūzijoje Petras Klimas. Trečioje eilėje iš kairės 3-ias sėdi Didžiosios Britanijos oro karo atašė plk. ltn. Ferdinandas Vestas (*Ferdinand Maurice Felix West*). LCVA

ORO KARO ATAŠĖ

Mjr.
DŽIOVANIS TUČIS
(*Giovanni Teucci*) –
oro karo atašė
Lietuvai nuo 1934 m.
iki 1936 m.

Plk. / brg. gen.
EFISIJUS MARAS
(*Efsio Marras*) –
ėjo oro karo atašė
Lietuvai pareigas nuo
1936 m. rudens
iki 1937–1938 m.

Kpt.
MARIJUS GASPERIS
(*Mario Gasperi*) –
oro karo atašė Lietuvai
nuo 1937–1938 m. iki ?

VENGRIJOS KARO ATAŠĖ LIETUVAI

Mjr.

GEZA DE LANIS

(*Geza de Lànÿ*) –
karo atašė Baltijos
valstybėms ir Suomijai
nuo 1929 m. sausio
iki 1932 m. pab.

Plk. dr.

LAŠLO DESEO

(*Lazslo Deseö*) –
karo atašė Baltijos
valstybėms ir
Suomijai, vėliau ir
Sovietų Sąjungai nuo
1939 m. birželio mėn.
iki 1940 m.
balandžio mėn.

Užsienio valstybių karo atašė ir svečiai Tautos šventės metu Petro Vileišio aikštėje. Kaunas, 1930 m. rugsėjo 8 d. Iš kairės svečiai iš Čekoslovakijos brg. gen. Františekas Hrabčikas (*František Hrabčik*), gen. št. paplk. Liboras Vitezis (*Libor Vitez*), gen. št. paplk. Karelas Pražakas (*Karel Pražak*), Švedijos karo atašė rotmistras (kapitonas) J. Danfeltas, Estijos karo atašė gen. št. mjr. R. Masingas, Didžiosios Britanijos karo atašė mjr. Stiuartas Koksas (*Stewart A. Cox*), JAV karo atašė gen. št. mjr. D. Arnimenas, (*George E. Arneman*), Vengrijos karo atašė mjr. Geza de Lanis (*Geza de Lànÿ*), Sovietų Sąjungos karo atašė brigados vadas V. Kurdiumovas, Latvijos karo atašė plk. ltn. J. Židas, Prancūzijos karo atašė padėjėjas gen. št. mjr. Ž. Šabanieras ir Lietuvos karo atašė Latvijai, Estijai ir Suomijai gen. št. plk. B. Jakutis. VDKM

SUOMIJOS KARO ATAŠĖ LIETUVAI

Suomijos karo atašė Lietuvai gen. št. kpt. Ragnaras Ingeliusas tarp karininkų. Apie 1936–1937 m. Iš dešinės sėdi: Lietuvos kariuomenės štabo II skyriaus viršininko pavaduotojas plk. ltn. P. Kirlys, Suomijos karo atašė, kariuomenės štabo II skyriaus viršininkas plk. K. Dulksnys, 6-as Lietuvos karo atašė Latvijai, Estijai ir Suomijai gen. št. plk. B. Jakutis. E. Peikštenio asmeninė kolekcija

Plk. ltn.
RUNARAS LILIUSAS
(*Runar E. Lilius*) –
karo atašė Vokietijai ir
Lietuvai nuo 1930 m.
rugsėjo mėn. iki ?

Gen. št. kpt.
**RAGNARAS
INGELIUSAS**
(*Ragnar Mikael
Ingelius*) –
karo atašė Lietuvai
ir Latvijai, vėliau ir
Estijai nuo 1934 m.
lapkričio mėn. iki
1939 m. pavasario

Gen. št. kpt.
ERKIS HALAKORPIS
(*Erkki Hallakorpi*) –
karo atašė Baltijos
šalims nuo 1939 m.
pavasario iki 1940 m.
birželio mėn.

VOKIETIJOS KARO ATAŠĖ LIETUVAI

Vokietija savo karinius diplomatus į užsienio valstybes pradėjo deleguoti tik XX a. 4-ojo dešimtmečio pr., kai 1932 m. Vokietija buvo paskelbta lygiateise (karinės srities) valstybe.

LAUKO PAJĖGŲ KARO ATAŠĖ

Gen. št. plk. ltn. / plk.
OTAS HARTMANAS
(*Otto Hartmann*) –
karo atašė Sovietų
Sajungai ir Lietuvai
nuo 1933 m.
balandžio mėn. iki
1935 m. liepos 31 d.

Gen. mjr.
**ERNSTAS
KIOSTRINGAS**
(*Ernst August
Köstring*) – karo atašė,
ėjęs ir oro karo atašė
Sovietų Sajungai ir
Lietuvai pareigas nuo
1935 m. rugpjūčio 1 d.
(spalio 1 d.?)

Gen. št. plk. ltn.
EMILIS JUSTAS
(*Emil Just*) –
karo atašė Lietuvai
nuo 1938 m.
rugsėjo 15 d. iki
1940 m. birželio mėn.

Nepriklausomybės šventės metu Vokietijos karo atašė gen. mjr. Ernstas Kiostringas (*Ernst August Köstring*) kalbasi su Vidaus reikalų ministerijos generaliniu sekretoriumi ats. plk. B. Giedraičiu ir dim. gen. Jonu Bulota. Kaunas, 1937 m. LCVA

Vokietijos karo atašė gen. št. plk. ltn. Emilis Justas (*Emil Just*), lydimas Lietuvos karo aviacijos viršininko brg. gen. A. Gustaičio ir Lietuvos Respublikos Ministro pirmininko ats. brg. gen. J. Černiaus, apžiūri Latvijos civilinės aviacijos lėktuvą Š-1 YL-ACA Baltijos šalių aviacijos varžybų metu. Kaunas, 1939 m. rugpjūčio mėn. LAM

JŪRŲ KARO ATAŠĖ

Jūrų kpt. /
kontradmirolas
**REIMARAS FON
BONINAS**
(*Reimar von Bonin*) –
jūrų karo atašė Baltijos
valstybėms ir
Suomijai nuo 1938 m.
lapkričio mėn. iki
1940 m. balandžio mėn.

Jūrų kpt.
**ALEKSANDERIS
SELARIUSAS**
(*Alexander Cellarius*) –
jūrų karo atašė
Baltijos valstybėms ir
Suomijai nuo 1940 m.
balandžio mėn. iki
birželio mėn.

JAPONIJOS KARO ATAŠĖ LIETUVAI

LAUKO PAJĖGŲ KARO ATAŠĖ

Mjr. / plk. ltn.
MAKOTAS ONODERA
(小野寺真) –
karo atašė Baltijos
valstybėms nuo
1936 m. iki 1938 m.

Mjr. / plk. ltn.
**TAMOTSAS
TAKATSUKIS**
(高月保) –
karo atašė Baltijos
valstybėms nuo
1938 m. iki 1939 m.
pavasario

Plk. ltn.
HIROŠIS ONUŠIS
(小野内広瀬) –
karo atašė Baltijos
valstybėms nuo
1939 m. pavasario iki
1940 m. birželio mėn.

JŪRŲ KARO ATAŠĖ

Kpt.
**MITNOBAS
SUZUKIS**
(鈴木美都信) –
jūrų karo atašė
Baltijos valstybėms
nuo 1940 m. pr. iki
1940 m. birželio mėn.

Japonijos karo atašė
Baltijos valstybėms
plk. ltn. M. Onodera ir Japonijos
nepaprastas pasiuntinys ir
įgaliotasis ministras Šinas
Sakuma (佐久間 信), įteikęs
savo kredencialus Lietuvos
Respublikos prezidentui,
kalbasi su Lietuvos Respublikos
Užsienio reikalų ministerijos
įgaliotuoju ministru ir protokolo
direktoriumi Stasiu Girdvainiu.
1937 m. ČDM

ČEKOSLOVAKIJOS KARO ATAŠĖ LIETUVAI

Gen. št. plk. ltn. / plk. **OLDRICHAS FARSKIS**
(Oldřich Farský) – karo atašė Baltijos šalims nuo
1936 m. lapkričio mėn. iki 1938 m. liepos 31 d.

LENKIJOS KARO ATAŠĖ LIETUVAI

Užsienio valstybių karo atašė Kariuomenės dienos renginyje prie Kauno Šv. Arkangelo Mykolo įgulos bažnyčios. 1938 m. Pirmoje eilėje iš kairės Švedijos karo atašė kpt. Karlas Lindkvistas (*Karl Alfred Lindqvist*), Latvijos karo atašė plk. Itn. V. Deglavas (*Viktors Deglavs*), Vokietijos karo atašė gen. št. plk. Itn. E. Justas, Lenkijos karo atašė plk. Leonas Mitkievičius-Žultekas (*Leon Mitkiewicz-Żółtek*). LCVA

Plk.
**LEONAS
MITKIEVIČIUS-
ŽULTEKAS**
(*Leon Mitkiewicz-
Żółtek*) –
karo atašė Lietuvai
nuo 1938 m.
balandžio 22 d. iki
1939 m. spalio mėn.

ŠALTINIAI IR LITERATŪRA

Šaltiniai

Archyviniai šaltiniai

Lietuvos centrinis valstybės archyvas (LCVA)

F. 929 Kariuomenės štabas;

F. 930 Krašto apsaugos ministerijos įstaigų ir karinių dalinių asmens sudėties dokumentų kolekcija.

Ikonografiniai šaltiniai

Lietuvos aviacijos muziejaus rinkiniai;

Lietuvos centrinis valstybės archyvas;

Nacionalinio Mykolo Konstantino Čiurlionio dailės muziejaus rinkiniai;

Peikštenio Eugenijaus asmeninė kolekcija;

Skučaitės Virginijos asmeninis archyvas;

Vytauto Didžiojo karo muziejaus rinkiniai.

Publikuoti šaltiniai

Oficialioji medžiaga, dokumentų publikacijos

Įsakymai kariuomenei, Vilnius/Kaunas, 1920, 1922–1923, 1925, 1928, 1930, 1932–1934, 1936–1939 m.;

Foreign service list. January 1, 1935, Washington, 1935;

Foreign service list. January 1, 1936, Washington, 1936.

Periodinė spauda

Kardas, 1925, 1927–1928, 1933–1934, 1936–1940 m.;

Karys, 1922, 1924, 1928–1940 m.;

Lietuva, 1926–1927 m.;

Lietuvos aidas, 1928–1939 m.;

Lietuvos žinios, 1924 m.;

Mūsų žinynas, 1938, 1940 m.

Atsiminimai

Mitkiewicz, L., *Kauno atsiminimai (1938–1939)*, Vilnius, 2001;

Žukas, K., *Žvilgsnis į praeitį. Žmogaus ir kario atsiminimai. Medžiaga istorikams*, Vilnius, 1992.

Internetiniai šaltiniai

Albert L. Loustalot 1908, <<https://apps.westpointaog.org/Memorials/Article/4667/>>, [žiūrėta: 2015 01 03];

Generale C. A. Giuseppe Mancinelli, <http://www.difesa.it/SMD_/CASMD/CAPISMD/Pagine/Generale_Giuseppe_MANCINELLI.aspx>, [žiūrėta: 2014 10 23];

Richard Massing, <<http://prosopos.esm.ee/index.aspx?type=1>>, [žiūrėta: 2015 08 10];
Feliks Breede, <<http://prosopos.esm.ee/index.aspx?type=1>>, [žiūrėta: 2015 08 10];
Vilhelm Richard Kohal, <<http://prosopos.esm.ee/index.aspx?type=1>>, [žiūrėta: 2015 08 10];
Kurt Benno Aksel (Exel) Mollin, <<http://prosopos.esm.ee/index.aspx?type=1>>, [žiūrėta: 2015 08 10];
Villem Leopold Saarsen, <<http://prosopos.esm.ee/index.aspx?type=1>>, [žiūrėta: 2015 08 10].

Literatūra

Anušauskas A., *Lietuvos slaptosios tarnybos 1918–1940*, Vilnius, 1998;
Kavaliauskas V., *Lietuvos karžygiai. Vyties Kryžiaus kavalieriai (1918–1940). Lithuanian war heroes. Knights of Vytis Cross (1918–1940)*, Vilnius, 2008, t. 1; 2012, t. 4;
Lietuvos kariuomenės karininkai 1918–1953, Vilnius, 2003, t. 3; 2005, t. 5; 2007, t. 7; 2008, t. 8;
Zudova-Lešková Z., *Československá vojenská zahraničná služba v kritických dňoch československej štátnosti – 14. až 16. marca 1939, Československá vojenská zahraniční služba v letech 1939–1945*, Praha 2008;
Алексеев М. А., Колпакиди А. И., Кочик В. Я., *Энциклопедия военной разведки. 1918–1945 гг.*, Москва, 2012;
Лурье В. М., Кочик В. Я., *ГРУ: дела и люди*, сост. А. И. Колпакиди, Санкт-Петербург, 2002;
Черушев Н. С., Черушев Ю. Н., *Расстрелянная элита РККА (командармы 1-го и 2-го рангов, комкоры, комдивы и им равные). 1937–1941. Биографический словарь*, Москва, 2012.

Sutrumpinimai:

ČDM – Nacionalinis Mykolo Konstantino Čiurlionio dailės muziejus

LAM – Lietuvos aviacijos muziejus

LCVA – Lietuvos centrinis valstybės archyvas

VDKM – Vytauto Didžiojo karo muziejus

Užsienio valstybių karo atašė Lietuvai Tautos šventės iškilmėse. Kaunas, 1938 m. rugsėjo 8 d. Iš kairės: kariuomenės štabo II (Žvalgybos ir kontržvalgybos) skyriaus viršininkas plk. Kostas Dulksnys, Estijos karo atašė plk. Itn. Vilemas Sarsenas (*Villem Leopold Saarsen*), Vokietijos karo atašė gen. mjr. Ernstas Kiostringas (*Ernst August Köstring*), Italijos karo atašė brg. gen. Enfisijus Maras (*Efísio Marras*),

JAV karo atašė gen. št. mjr. Gustavas Giunteris (*Gustav B. Guenther*), Čekoslovakijos karo atašė gen. št. plk. Itn. Oldrichas Farskis (*Oldřich Farský*), Latvijos karo atašė plk. Itn. Viktoras Deglavas (*Viktors Deglavs*), Švedijos karo atašė kpt. Karlas fon Heijne (*Carl Georg von Heijne*), Lenkijos karo atašė plk. Leonas Mitkievičius-Žultekas (*Leon Mitkiewicz-Zółtek*), Sovietų Sąjungos karo atašė mjr. Ivanas Karotkichas (*Иван Максимович Коротких*), kariuomenės štabo II (Žvalgybos ir kontržvalgybos) skyriaus viršininko pavaduotojas plk. Itn. Petras Kirlys. LCVA

UDK 341.7(474.5)(091)

Li317

LIETUVOS RESPUBLIKOS KARINĖ DIPLOMATIJA 1919–1940 m.

Nuotraukos iš Lietuvos aviacijos muziejaus, Lietuvos centrinio valstybės archyvo, Nacionalinio Mykolo Konstantino Čiurlionio dailės muziejaus, Eugenijaus Peikštenio asmeninės kolekcijos, Virginijos Skučaitės asmeninio archyvo ir Vytauto Didžiojo karo muziejaus rinkinių.

Parengė Andriejus Stolarovas.

Kalbos redaktorė Sigita Meškinienė.

VYTAUTO DIDŽIOJO KARO MUZIEJUS

K. Donelaičio g. 64, LT-44248 Kaunas.

Tel.: (8 37) 32 07 65, (8 37) 42 21 46.

Faksas (8 37) 32 07 65

El. paštas: vdkaromuziejus@kam.lt

ISBN 978-609-412-088-6

Dizainerė Loreta Keršytė

2016 03 15. Maketavo Krašto apsaugos ministerijos Bendrųjų reikalų departamento
Vaizdinės informacijos skyrius, Totorių g. 25, LT-01121 Vilnius. Tiražas 300 egz. GL-451.

Spausdino Lietuvos kariuomenės Karo kartografijos centras, Muitinės g. 4, Domeikava, Kauno r.

www.kam.lt

Pirmame viršelyje: Užsienio valstybių karo atašė Lietuvai Tautos šventės iškilmėse. Kaunas, apie 1929 m. Iš kairės: Prancūzijos jūrų karo atašė fregatos kpt. Polis Stielis (*Paul A. Stiell*), Švedijos karo atašė rotmistras Juhlinas Danfeltas (*Curt Herman Juhlin Dannfelt*), Italijos karo atašė gen. št. plk. Kamilis Rosis (*Camillo S. M. Rossi*), Estijos karo atašė gen. št. mjr. Ričardas Masingas (*Richard Massing*), Latvijos karo atašė plk. ltn. Janis Indanis (*Jānis Teodors Indāns*), Didžiosios Britanijos karo atašė mjr. Stiuartas Koksas (*Stewart A. Cox*), JAV karo atašė gen. št. mjr. Džordžas Arnimenas (*George E. Arneman*), Vengrijos karo atašė mjr. Geza de Lanis (*Geza de Lany*), Lietuvos kariuomenės štabo II (žvalgybos ir kontržvalgybos) skyriaus plk. ltn. Petras Kirlys. VDKM